

20.6.99 א.ח.ח

והספינה שטה

פעם עשו לסורים פרובוקציות, עכשיו רוצים לעשות איתם שלום

נח"ל מחופשים לשוטרים, סירת חיל'הים היתה צבועה כסירת משטרה, הפצוע שחולץ מתוכה היה חייל במדי שוטר. הסכם שביתת הנשק הישראלי-סורי, שאסר הכנסת צבא לשטחים המפורזים, נרמס בכונה תחילה, כדי להשתלט על השטחים ולגרש את תושביהם.

עדות מאוחרת, דברים שאמר משה דיין בשלהי 1976 לעיתונאי רמי טל, על מלחמות הגבול הצפוני: "הרי אני יודע איך התחילו לפחות 80 אחוז מכל התקריות שם. לפי דעתי, יותר מ-80 אחוז, אבל בוא נדבר על 80. זה היה הולך ככה: אנחנו היינו שולחים טרקטור לחרוש באיזה מקום שאי אפשר לעשות בו כלום, בשטח המפורז, ויודעים מראש שהסורים יתחילו לירות. אם הם לא היו יורים, היינו מודיעים לטרקטור להתקדם הלאה, עד שהסורים בסוף היו מתעצבני נים וכן יורים. ואז היינו מפעילים תותחים, ויותר מאוחר גם חיל'אוויר, וככה זה היה. אני עשיתי את זה, וחיים לסקוב וצבי צור עשו את זה, יצחק רבין עשה את זה כשהיה שם, אבל נדמה לי שמי שהכי נהנה מהמשחקים האלה היה דוד אלעזר" (פורסם כעבור 20 שנה ב"דיעות אחרונות", 27.4.1997).

באוקטובר 1956 גורשו אחרוני הפלאחים מן האיזור, שהיה כך ל"ארץ ריקה".

גם ישירה וגם כואבת. התותח נדם, הסירה גנחה ונסתה על צידה. בתוך דקות אחרות, מרחק קטן ממזח הקיבוץ, חולץ מתוכה פצוע וב דם. לא ידענו מה עלה בגורלו של הפצוע. כעבור ימים, אולי שבועות, התפרסמה בעיתונים ידיעה קטנה, שתקרית הדמים הועלתה לדיון בוועדת שביתת הנשק הישראלית-סורית. בקולו של יו"ד הוועדה, קצין או"ם, חילצה ישראל החלטת גינוי

קיץ 1954, קיבוץ עירגב. הנח"לאים שעברו במטע הכננות, בשדה שלמרגלות הסוסיתא, שמעו הדי ירי ומיהרו לחזור אל חצר המשק. בדרך שמעו שספינה של חיל'הים, שהגיחה מן הגדה המערבית של הכנרת, התייצבה בסמוך לקיבוץ, כמו בתרגיל אימונים, ופתחה באש אל עבר הכפר הערבי השכן. הייתי אחד מן הנח"לאים האלה.

התיישבנו על קצה המזח הקטן, לראות את המלחמה בעין בלתי מזויינת, לטבול רגליים במים. הספינה, שהיתה כל כולה סירה משוריינת נושאת תותח קטן, היתה צבועה באפור. סמלה של משטרת ישראל, צבוע שחור, היה מוטבע על הרפנות.

התותח פלט אש לכיוון בתי הכפר, מהלך דקות הליכה מהקיבוץ. ירה וירה ולא נענה, עד שהתעייף. הספינה - לא סירת ולא משחתת, סתם מרגזת - סבה לאחור והפליגה לעברה השני של ימת הגליל, אל הבסיס הקטן של חיל'הים, סמוך למוצא הירדן. אילו התפרסמה בערבו של אותו יום הודעה רשמית, היה הרובר הצבאי תולה, מן הסתם, האשמה בסורים ומסיים ב"כל כוחותינו חזרו בשלום לבסיסם".

למחרת - כמוני היו עדייראיה רבים, חברי קיבוץ וחיל'הים - שבה הסירה המשוריינת אל מקומה, כמו דרך שיגרה. התותח ירה וירה, עד שנענה לפתע, שומו שמיים, כאש נגרית, שהיתה

הסכם שביתת הנשק

הישראלית-סורי, שאסר הכנסת

צבא לשטחים המפורזים, נרמס

על-ידינו בכונה תחילה

לסוריה. בחדר התרבות קראו, בחדרה-אוכל גיחכו, בצריפי הנח"ל התוכחה: תקרית כמשל.

היינו חברי-גרעין, בוגרי התנועה המאוחדת והנוער העובד. חונכנו ללכת בתלם. גם שם הגרעין היה "בתלם". היינו בתוך שקר, גם עשינו שקר. אולי בלי משים ושלא במתכוון, אולי מתוך אמונה שמצווה ציונית באה בעבירה אנושית. היינו חיילי